

Aan

VO raad, sectororganisatie voor het voortgezet onderwijs
t.a.v. de heer Sjoerd Slagter, voorzitter
Postbus 8282
3503 RG Utrecht

Betreft

Reactie OUDERS & COO op gedragscode VMBO/TL - HAVO

Datum

2 november 2011

Geachte heer Slagter,

Hartelijk dank voor het toezenden van de concept code voor de doorstroom van leerlingen van VMBO/TL naar het HAVO. Aanleiding voor de totstandkoming van de code is de maatschappelijke discussie over de toegang tot het HAVO. Ouders benaderen ons met regelmaat over de huidige situatie waarin scholen uiteenlopende voorwaarden hanteren.

Noch zij noch de leerlingen weten waar ze aan toe zijn. Als OUDERS & COO hebben we ons op het standpunt gesteld dat een code een bijdrage zou kunnen leveren aan het terugdringen van deze veel te uiteenlopende praktijk. Uw werk om tot een code te komen heeft onze steun. Over de code die u aan ons voorlegt zijn wij echter minder te spreken.

Wij waarderen enkele onderdelen van uw code. Zo verdient het ontraden van een doubleerverbod, de betere afstemming tussen VMBO en HAVO (waarbij de nadruk bij de beoordeling ligt op het advies van de VMBO school), de actieve communicatie van de voorwaarden naar ouders en de instelling van een klachtenprocedure steun.

OUDERS & COO is echter voorstander van een ongeclausuleerde overgang van VMBO/TL naar het HAVO. In de wet op het voortgezet onderwijs wordt helder gesteld dat een diploma VMBO/TL toegang verleent tot het HAVO indien de leerling prestaties levert die als voldoende worden aangemerkt. Niets duidt erop dat dat op basis van de onderwijsovereenkomst een school haar onderwijsaanbod mag weigeren aan leerlingen die voldoende presteren, door de eis te stellen dat zij meer dan voldoende moeten presteren. De praktijk is helaas anders.

Deze is naar onze mening ingegeven door een kwalitatief onvoldoende aansluiting van het VMBO op het HAVO. Daar komt bij dat de Onderwijsinspectie scholen nog steeds afreken op doublerende leerlingen. Op deze punten is handelen van de overheid nodig. Wij bieden aan om samen in de richting van het ministerie van OCW op te trekken om dit te bepleiten.

Een code neemt helaas niet de kern van het probleem weg. Ons bezwaar bij de code is fundamenteel van aard: er wordt onvoldoende rekening gehouden met wet- en regelgeving.

De code wekt de indruk niet zozeer de doorstroom van leerlingen te willen bevorderen, maar selectie. De code is daardoor een selectieprocedure geworden. Het wettelijk kader bepaalt duidelijk het doel van het onderwijs (en derhalve het kader voor het eigen onderwijsbeleid van de school): de doorstroming van leerlingen. Met name jongens, allochtone jongeren en onderpresterende hoogbegaafden hebben belang bij het accent op doorstroom. Dat staat een belemmerde doorstroom niet toe. De code draagt ter verdediging aan dat deze is opgesteld om leerlingen te behoeden voor teleurstelling. Dat is niet aan een onderwijsinstelling, maar met name een overweging, van opvoedkundige aard, die aan ouders is.

In het belang van de leerling moet worden gekozen voor andere mogelijkheden die het gewenste effect sorteren. Het is daarom logischer te kiezen voor een doorstroombesluit dat er op is gericht om knelpunten op te lossen.

Dan krijgen leerlingen een eerlijke kans en handelen scholen conform hun wettelijke opdracht in, artikel 10, lid 2 onder c, WVO, ten behoeve waarvan zij wordt bekostigd.

In algemene zin zijn wij van mening dat er in de code niet in alle gevallen gesproken kan worden over een 'toelatingscode' en niet van 'toelatingsbeleid'. Van toelating is alleen sprake als de leerling afkomstig is van een ander schoolbestuur en wordt toegelaten tot HAVO 4. Indien de leerling doorstroomt binnen de onderwijsorganisatie is er sprake van een plaatsingsbesluit. Dat is een wezenlijk onderscheid. Dit omdat de leerling uit dien hoofde aanspraak kan maken op het volledige onderwijsaanbod.

De school heeft op basis van de onderwijsovereenkomst een verantwoordelijkheid om bij te dragen aan de doorgaande ontwikkeling van de leerling. Het gaat hier immers om een leerling die nog niet beschikt over een startkwalificatie. Door een drempel op te werpen, wat de code doet, is er sprake van verwijdering van de leerling.

Aan dergelijke besluiten worden hoge eisen gesteld. Waaronder een goede afweging van belangen. Wij zien niet dat op voorhand gezegd zou kunnen worden dat een route via het MBO te verkiezen zou zijn. Ook al zou de leerling het HAVO-examen niet succesvol afronden, het behalen van deelcertificaten stelt hem of haar in staat in drie jaar over een HAVO diploma te beschikken. Dit garandeert alsnog een brede toegang tot het HBO. De leerling wordt via het MBO kansen ontnomen, als was het maar vanwege de beroepskeuze.

Met de route via het HAVO wordt de overheid veel leerjaren en problemen rond een foute beroepskeuze bespaard. Bovendien wordt het al overbelaste MBO enigszins ontzien door verwijzing van ongemotiveerde leerlingen te voorkomen. Voor de samenleving betekent de route via het MBO veel hogere kosten. Ouders worden gesteld voor hoge reiskosten en kosten aan studieboeken en -materialen die zij niet zouden hebben gehad als de leerling naar het HAVO was gegaan.

Kortom, wij zien geen individueel of maatschappelijk belang om de doorstroom van leerlingen van VMBO/TL naar het HAVO aan nader te stellen regels te onderwerpen. Het past ons inziens ook niet bij het huidige beleid dat de nadruk legt op leerwinst en aandacht voor de specifieke situatie van een de persoon. Het accent moet liggen op het wegnemen van belemmeringen voor een succesvolle afronding van het HAVO examen. Daartoe dienen zowel VMBO als HAVO scholen zich in te spannen. De leerling mag dit ook verwachten.

Daar komt bij dat het belang van het hanteren van gemiddelde eindcijfers niet is aangetoond en dat leerlingen onvoldoende zekerheid kunnen halen uit beoordelingen op basis van het advies van de VMBO school en intake-gesprekken. Daaruit en uit het daaraan voorafgaande vloeit voort dat wij de code zoals deze ons is aangeboden niet kunnen steunen.

Met vriendelijke groet,

mr. W. van Katwijk
Directeur OUDERS & COO

Postbus 125
3970 AC Driebergen
Tel. (0343) 513434
Fax. (0343) 515556
E-mail: werner@ouders.net
Website: www.ouders.net